

حاج سید جوادی، سید فرید، ۱۳۵۴ -

روایت انتخاب (بررسی ۸ دوره انتخابات ریاست جمهوری) /

تألیف سید فرید حاج سید جوادی. - قم: تسنیم اندیشه، ۱۳۸۴

ISBN: 964-5549-01-3

۲۰۰۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص ۳۰۶ - ۳۰۵. همچنین به صورت زیرنویس.

۱. روسای جمهوری -- ایران -- انتخابات. ۲. انتخابات -- ایران

۳. ایران -- تاریخ -- جمهوری اسلامی. الف. عنوان

۹۵۵/۰۸۴۴

DSR 1416/ ح ۲ ر ۹

۱۳۸۴

روایت انتخابات

سید فرید حاج سید جوادی

تسنیم اندیشه

اول / بهار ۱۳۸۳

۳۰۰۰

۲۰۰۰ تومان

نویسنده:

ناشر:

نوبت چاپ:

شمارگان:

بها:

حق چاپ محفوظ است.

شماره تلفن مرکز پخش: ۷۷۴۸۳۰۱ (۰۲۵۱)

روایت اشعری

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
۱۳	 انتخابات و نظام مردم سالاری دینی
۱۷	 اولین رقابت
۲۲	 غائله خلق مسلمان
۲۳	 بررسی صلاحیت نامزدها در اولین انتخابات
۲۶	 جلال الدین فارسی و هویت ایرانی
۲۸	 دیدگاه امام در خصوص ریاست جمهوری روحانیون
۲۹	 زندگی سیاسی نامزدها
۲۹	 ۱ - بنی صدر
۳۳	 ۲ - جلال الدین فارسی
۳۴	 ۳ - حسن ابراهیم حبیبی
۳۴	 ۴ - صادق قطب زاده
۳۶	 ۵ - احمد مدنی
۳۷	 عرصه رقابت
۴۰	 شخصیت و دیدگاه نامزدها
۴۰	 ۱ - بنی صدر
۴۴	 ۲ - جلال الدین فارسی
۴۷	 ۳ - حسن حبیبی

۴۷	رهنمودهای امام خمینی - ره
۵۱	موضع احزاب و گروه‌ها و شخصیت‌ها
۵۳	برگزاری انتخابات
۵۴	ویزگی‌های اولین دوره انتخابات ریاست جمهوری
۵۴	تنفیذ حکم ریاست جمهوری
۵۶	تشکیل کابینه
۵۸	کابینه شهید محمدعلی رجایی
۶۰	روزشمار اولین انتخاب (۱۳۵۸)
۶۳	ائتلاف بنی صدر با منافقین
۶۷	پایان خیانت
۷۱	دولت مکتبی
۷۴	زندگی نامه نامزدها
۷۵	۱ - محمدعلی رجایی
۸۲	۲ - عباس شیبانی
۸۳	۳ - علی اکبر پرورش
۸۳	۴ - حبیب الله عسگرولادی
۸۴	بررسی صلاحیت نامزدها
۸۵	فضای تبلیغی انتخاباتی
۸۹	دیدگاه امام و مراجع
۹۰	مواضع شخصیت‌ها، گروه‌ها و احزاب
۹۱	نتایج انتخابات

۹۲	کابینه دولت دوم
۹۴	انعکاس انتخابات در رسانه‌های بیگانه
۹۵	دولت دفاع
۹۷	نامزدی روحانیت
۱۰۱	مواضع شخصیت‌ها، گروه‌ها و برنامه نامزدها
۱۰۵	برگزاری انتخابات
۱۰۷	معرفی نخست‌وزیر
۱۰۹	کابینه اول موسوی
۱۱۱	روزشمار انتخابات سوم (۱۳۶۰)
۱۱۵	ثبات حاکمیت
۱۱۷	بررسی صلاحیت‌ها
۱۲۲	تبلیغات انتخابات
۱۲۳	نامزدها و برنامه‌هایشان
۱۲۵	مواضع احزاب و گروه‌ها
۱۲۶	تبلیغات منفی رسانه‌های بیگانه و گروه‌های برانداز
۱۲۸	رفتار انتخاباتی دولت موسوی
۱۲۹	نتایج انتخابات
۱۳۱	ویژگی‌ها و شرایط برگزاری انتخابات
۱۳۱	رسانه‌های خارجی و انتخابات
۱۳۲	معرفی نخست‌وزیر
۱۳۶	کابینه دوم موسوی

روزشمار انتخابات چهارم (۱۳۶۴) ۱۳۸

دولت سازندگی ۱۴۱

زندگی نامه نامزدها ۱۴۵

۱ - علی اکبر هاشمی رفسنجانی: ۱۴۵

۲ - عباس شیبانی ۱۴۷

سردی عرصه رقابت ۱۴۸

دعوت به شرکت در انتخابات ۱۵۰

برگزاری انتخابات ۱۵۱

ویژگی های پنجمین انتخابات ریاست جمهوری ۱۵۲

تنفیذ حکم ریاست جمهوری و ادای سوگند ۱۵۳

معرفی کابینه ۱۵۴

روزشمار انتخابات پنجم (۱۳۶۸) ۱۵۷

دولت توسعه گرا ۱۵۹

عرصه رقابت ۱۶۱

مواضع احزاب و گروه ها ۱۶۴

برگزاری انتخابات ۱۶۶

ویژگی ها و نتایج ششمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ۱۶۸

انتخاب ششم در نگاه رهبری ۱۶۸

تنفیذ حکم ریاست جمهوری ۱۷۰

معرفی کابینه ۱۷۱

کابینه دوم هاشمی رفسنجانی ۱۷۷

روزشمار انتخابات ششم (۱۳۷۲).....	۱۷۹
حماسه تاریخی.....	۱۸۱
کارگزاران و تغییر قانون اساسی.....	۱۸۵
امتناع میرحسین موسوی از کاندیداتوری.....	۱۸۸
جمعیت دفاع از ارزش‌ها، هواداران ری شهری.....	۱۹۰
تجدید فعالیت سیاسی مجمع روحانیون مبارز.....	۱۹۳
وقایع تأثیرگذار در سیر رقابت انتخاباتی.....	۱۹۶
۱ - مذاکرات لندن.....	۱۹۷
۲ - مصاحبه ناطق نوری با BBC.....	۲۰۰
۳ - ائتلاف کارگزاران و مجمع روحانیون.....	۲۰۲
۴ - استعفای حجت الاسلام خاتمی از وزارت ارشاد.....	۲۰۳
۵ - شبهه تقلب در انتخابات.....	۲۰۴
۶ - کاروان شادی عصر عاشورا.....	۲۰۶
دیدگاه مراجع و علما.....	۲۱۰
رهنمودهای رهبری.....	۲۱۲
برگزاری انتخابات.....	۲۱۵
تنفیذ حکم ریاست جمهوری.....	۲۱۸
معرفی کابینه.....	۲۲۰
روزشمار انتخابات هفتم (۱۳۷۶).....	۲۲۲
رکود توسعه سیاسی.....	۲۲۵
اهداف جبهه دوم خرداد.....	۲۲۸

۲۲۹	ترفندهای تبلیغی جبههٔ دوم خرداد
۲۲۹	عدم کفایت اختیارات رئیس‌جمهور
۲۳۰	تبدیل انتخابات به همه‌پرسی
۲۳۲	تردید در حضور خاتمی
۲۳۳	اهداف منتقدین دولت
۲۳۷	ریاست‌جمهوری روحانیون
۲۳۹	نامزدها، دیدگاه و برنامه
۲۴۲	رهنمودهای رهبری
۲۴۳	برگزاری انتخابات
۲۴۵	ویژگی‌های هشتمین دورهٔ انتخابات ریاست‌جمهوری
۲۴۶	روزشمار انتخابات هشتم (۱۳۸۰)
۲۴۹	پیوستها
۲۵۱	فقط جای اسم شاه خالیست
۲۵۹	موضع جامعه روحانیت مبارز در اولین انتخابات
۲۵۹	خاطرات حجت‌الاسلام و المسلمین محلاتی
۲۷۸	خاطرات حجت‌الاسلام و المسلمین عمید زنجانی
۲۸۷	چالش بر سر موضع جامعه مدرسین در انتخابات ۱۳۷۶
۳۰۵	کتابنامه

www.ketab.ir

مقدمه

انتخابات و نظام مردم سالاری دینی

مردم سالاری به معنی اولویت اراده توده مردم در تعیین مناسبات قدرت، فرآیند تصمیم سازی و نحوه اعمال قدرت حاکمیت و انتخاب فرآیندی است که در آن، خواست و اراده شهروندان در شکل گیری نهادهای سیاسی و تعیین کارگزاران نظام، اعمال می شود. از این رو انتخابات به عنوان ابزاری که به شکل سامان یافته و کم هزینه، اراده مردم را به ساختار قدرت وارد سازد، در نظام مردم سالار از اهمیت ویژه ای برخوردار است. در نظام هایی که نمایندگی افکار عمومی را به احزاب و نهادهای سیاسی محدود کرده اند، کثرت مشارکت چندان مورد توجه نیست، زیرا رقابت اصیل در رقابت های حزبی پیگیری می شود. اما در مردم سالاری دینی که تحزب تنها به عنوان یکی از روش های مشارکت سیاسی، و نه اصلی ترین شیوه آن، پذیرفته شده است، حاکمیت باید زمینه مشارکت مردم را خارج از چارچوب های حزبی فراهم سازد. محدود شدن رقابت و مشارکت به سیاستمداران حرفه ای وابسته به احزاب آفت مردم سالاری دینی است، در حالیکه از موفق ترین الگوهای مشارکت سیاسی در نظام های سرمایه داری و لیبرال به شمار می رود.

مردم‌سالاری دینی با توجه به حضور عنصر ولایت که رهبری مردم و نه احزاب را بر عهده دارد، نمی‌تواند واحدهای سیاسی خود را به شکل‌ها و جریان‌های سیاسی محدود کند. سیره حکومتی پیامبر اکرم - ص - و امیرالمؤمنین - ع - نیز حاکی از آن است که مخاطب اوامر، نواهی، رهنمودها و هشدارهای این بزرگان، پیش از آنکه سران طوایف و قبایل و سرکردگان قدرت طلب باشند، توده‌های مسلمین بوده‌اند.

مشی سیاسی امام خمینی - ره - نیز که با برقراری ارتباط سیاسی غیرحزبی با مردم، مهار و هدایت حاکمیت پهلوی را پیگیری می‌کرد، تداوم همین سرمشق بود. پس از پیروزی انقلاب هم اگر چه امام - ره - از شکل‌گیری احزاب سیاسی ممانعت نکردند، اما هیچگاه مشوق و موید حزب‌گرایی نبودند و برای اجرای رسالت و وظیفه رهبری، تلاش خود را در هدایت توده مردم و آگاهی بخشی به اقشار گوناگون ملت مصروف داشتند.

تحزب که امروز از سوی بسیاری احزاب و گروه‌های سیاسی به عنوان الگوی بی‌بدیل مشارکت سیاسی مطرح می‌شود، در نگاه دینی چندان مطلوب و مقبول نیست. بررسی سابقه ۲۶ ساله نظام اسلامی نیز نشانگر آن است که، صدمات ناشی از رفتارهای قدرت‌طلبانه احزاب و تنش‌ها و آسیب‌های برخاسته از آن، خسارت‌های جدی به اعتماد عمومی وارد آورده است.

شناسایی و شناساندن الگوی مشارکت سیاسی متناسب با نظام مردم‌سالاری دینی وظیفه‌ای بر دوش روشنفکران متعهد و روحانیون آگاه

و تلاش در جهت سامان‌دهی رقابت انتخاباتی بر مبنای الگوی برگرفته از معارف دینی بر عهده فعالان سیاسی دلسوز نظام و انقلاب است.

کتاب حاضر، بررسی ۸ دوره انتخابات ریاست جمهوری است که طی آن متجاوز از ۱۵۰ میلیون رأی به صندوق‌ها ریخته شده و مدیریت اجرایی کشور را برای مدت بیش از ۲۵ سال تعیین کرده است. در تدوین کتاب تلاش شده، تحولات سیاسی واقع شده در بستر انتخابات، ترندهای تبلیغی نامزدها و هواداران‌شان و تأثیر رأی مردم در صورت‌بندی قدرت تبیین شود. از تمامی بزرگوارانی که با مطالعه این کتاب، متوجه ضعف‌ها و خطاهای احتمالی آن می‌شوند، خواهشمندیم ما را از راهنمایی خود بهره‌مند سازند.

سید فرید حاج سید جوادی

اردیبهشت ۸۴